

บทที่ ๓

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) พื้นที่ที่ศึกษา คือเขต
อำเภอลองหลวง จังหวัดปทุมธานี เนื่องจากเป็นเขตที่มีการจัดบริการให้กับเด็กก่อนวัยเรียนในรูปแบบ
ของ "ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก" ด้วยความร่วมมือระหว่างประชาชนกับเจ้าหน้าที่ส่งเสริมหรือพัฒนาการ
สังกัดกรมพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย ตามหลักการของการพัฒนาชุมชน โดยไม่มีบริการเด็กก่อน
วัยเรียนรูปแบบอื่น ๆ ที่ซ้ำซ้อนกับบริการดังกล่าว อันอาจทำให้เกิดปัญหาแทรกซ้อนในการสรุปผลการ
วิจัยได้

เขตอำเภอลองหลวง จังหวัดปทุมธานี มีบริการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กรวม ๕ ศูนย์ด้วยกัน
การคัดเลือกครึ่งหนึ่งของจำนวนศูนย์ฯ เพื่อการวิจัยใช้วิธีการสุ่มแบบง่าย (Simple Random
Sampling) ได้ ๓ ศูนย์ คือ

๑. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ขอยประทานพร ตำบลคลองหนึ่งสมาชิกส่วนใหญ่หรือผู้ปกครอง เด็ก
ประกอบอาชีพรับจ้างในโรงงานอุตสาหกรรมบริเวณรังสิต ถนนพหลโยธิน

๒. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก วัดเกิดการอุดม ตำบลคลองสาม เป็นศูนย์ที่เคยเปิดและปิดดำเนินการ
บ่อย ๆ

๓. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก วัดหัตถสารเกษตร ตำบลคลองห้า เป็นศูนย์ที่ได้รับความร่วมมือจาก
ประชาชนอย่างดี

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในที่นี้คือ บิดา มารดาหรือผู้ปกครองเด็ก (อายุ ๓-๖ ปี) บุคคลใดบุคคลหนึ่ง
ครอบครัวละ ๑ คน เฉพาะที่อยู่ในเขตบริการของศูนย์ทั้ง ๓ ที่ได้รับเลือกเท่านั้นประมาณ ๓๗๐
ครอบครัว แบ่งออกเป็น ๒ กลุ่มด้วยกันคือ

- กลุ่มที่ ๑ ได้แก่บิดามารดา หรือผู้ปกครองบุคคลใดบุคคลหนึ่งที่ส่งเด็ก เล็กอายุ ๓-๖ ปี เข้ารับบริการของศูนย์พัฒนาเด็ก เล็ก เขตอำเภอลองหลวง จังหวัดพทุมธานี นับตั้งแต่ศูนย์เริ่ม เปิดบริการจนถึงปัจจุบัน เรียกว่า กลุ่ม "ยอมรับ"
- กลุ่มที่ ๒ ได้แก่บิดามารดา หรือผู้ปกครอง บุคคลใดบุคคลหนึ่งที่ไม่ได้ส่งเด็ก เล็กวัย เดียวกัน (๓-๖ ปี) เข้ารับบริการของศูนย์พัฒนาเด็ก เล็ก เขตอำเภอลอง หลวง จังหวัดพทุมธานี นับตั้งแต่ศูนย์เริ่ม เปิดบริการจนถึงปัจจุบัน เรียกว่า กลุ่ม "ไม่ยอมรับ"

การเลือกตัวอย่างจากประชากรทั้ง ๒ กลุ่มดังกล่าวแล้ว ใช้วิธีการสุ่มแบบง่าย (Simple Random Sampling) สุ่มตัวอย่างตามสัดส่วนของประชากรแต่ละกลุ่มจำแนกตามตำบลและหมู่บ้าน ได้จำนวน ๑๑๓ ครอบครัว ๆ ละ ๑ คน หรือร้อยละ ๓๐ ของประชากร ตามหลักการกำหนดขนาด ตัวแทนของการวิจัยทางสังคมศาสตร์ เมื่อประชากรมีจำนวนนับด้วยร้อย^๑

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยนี้ คือแบบสอบถามโดยการสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการศึกษา แนวความคิดและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยการยอมรับการจัดตั้งศูนย์เด็กก่อนวัย เรียน เมื่อแบบ สอบถามดังกล่าวผ่านการพิจารณาและเห็นชอบจากคณะอาจารย์ที่ปรึกษาเรียบร้อยแล้ว ได้ทดลองใช้ กับประชากรที่มีคุณสมบัติใกล้เคียงกับประชากรกลุ่ม เป้าหมายเพื่อวัดความ เชื่อมั่นและปรับปรุงแก้ไข แบบสอบถามให้เหมาะสมยิ่งขึ้นพร้อมที่จะนำไปใช้จริงต่อไป

^๑ จุมพล สวัสดิยากร, หลักและวิธีการวิจัยทางสังคมศาสตร์. (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์สุวรรณภูมิ, ๒๕๒๐), หน้า ๑๗๔.

เนื้อหาของแบบสอบถามแบ่งออกเป็น ๔ ส่วนคือ

- แบบสอบถามส่วนที่ ๑ เป็นคำถาม เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์
- แบบสอบถามส่วนที่ ๒ เป็นคำถาม เกี่ยวกับความน่าเชื่อถือของ เจ้าหน้าที่ส่งเสริม
- แบบสอบถามส่วนที่ ๓ เป็นคำถาม เกี่ยวกับความพยายามในการปฏิบัติงานของ
เจ้าหน้าที่ส่งเสริม
- แบบสอบถามส่วนที่ ๔ เป็นคำถาม เกี่ยวกับประโยชน์ที่ประชาชนคาดว่าจะได้รับ
จากศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
- แบบสอบถามส่วนที่ ๕ เป็นคำถาม เกี่ยวกับความสามารถ เข้าใจบทบาทของตนเอง
และผู้อื่นในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
- แบบสอบถามส่วนที่ ๖ เป็นคำถาม เกี่ยวกับระดับการ เปิดรับสื่อ เพื่อทราบข่าวสาร
ทั่วไปและข่าวสาร เกี่ยวกับศูนย์ฯ ของกลุ่มเป้าหมาย
- แบบสอบถามส่วนที่ ๗ เป็นคำถาม เกี่ยวกับทัศนคติของประชาชนที่มีต่อศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
- แบบสอบถามส่วนที่ ๘ เป็นคำถาม เกี่ยวกับการยอมรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
- แบบสอบถามส่วนที่ ๙ เป็นคำถาม เฉพาะผู้ที่ใช้บริการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เท่านั้น

แบบสอบถามส่วนที่ ๒ ถึง ๗ เป็นคำถาม เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่าง ๆ กับการ
ยอมรับการจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เขตอำเภอลองหลวง จังหวัดปทุมธานี เพื่อใช้ในการทดสอบ
สมมติฐานการวิจัย รายละเอียดมีดังต่อไปนี้ คือ

แบบสอบถามส่วนที่ ๒ คำถาม เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale)

๓ ระดับ คือ มาก ปานกลางและน้อย โดยกำหนดค่า เป็น ๓ ๒ และ ๑ ตามลำดับ เพื่อทราบทัศนคติ
ของประชาชนที่มีต่อความน่าเชื่อถือของเจ้าหน้าที่ส่งเสริม (พัฒนากร) ท้องถิ่นตน มีจำนวน ๓ ข้อ
แต่ละข้อจะระบุคุณสมบัติความน่าเชื่อถือของพัฒนากรไว้ ๓ ประการ ให้ผู้ตอบ เลือกตอบว่าพัฒนากรมี
ความน่าเชื่อถือมาก ปานกลางหรือน้อย ตาม เกณฑ์ต่อไปนี้คือ

ถ้าพัฒนากรมีคุณสมบัติครบทั้ง ๓ ประการ ถือว่าเป็นผู้มีความน่าเชื่อถือมาก = ๓ คะแนน

ถ้าพัฒนากรมีคุณสมบัติเพียง ๒ ประการใด ๆ ถือว่าเป็นผู้มีความน่าเชื่อถือปานกลาง

= ๒ คะแนน

ถ้าพัฒนากรมีคุณสมบัติเพียงประการใดประการเดียว ถือว่าเป็นผู้มีความน่าเชื่อใต้อย

= ๑ คะแนน

ถ้าพัฒนากรไม่มีคุณสมบัติใด ๆ ทั้ง ๓ ประการ ถือว่าความน่าเชื่อถือของพัฒนากรเป็นศูนย์ = ๐ คะแนน

แบบสอบถามส่วนที่ ๓ คำถาม เป็นแบบเลือกตอบ ๒ ทางโดยกำหนดค่า เป็นศูนย์-หนึ่ง (Zero-one method) เพื่อทราบความพยายามในการปฏิบัติงานของ เจ้าหน้าที่ส่งเสริมในสายตาของประชาชน กลุ่มเป้าหมายได้แก่ วิธีการทำงานทั่ว ๆ ไป วิธีการทำงานก่อนและหลังการจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน ๑๓ ข้อ ตามเกณฑ์ต่อไปนี้ คือ

ถ้าตอบว่า "ใช่" : พัฒนาการมีความพยายามในการปฏิบัติงาน = ๑ คะแนน

ถ้าตอบว่า "ไม่ใช่" : พัฒนาการไม่มีความพยายามในการปฏิบัติงาน = ๐ คะแนน

แบบสอบถามส่วนที่ ๒ และ ๓ เรื่องความน่าเชื่อถือและความพยายามของ เจ้าหน้าที่ส่งเสริม (พัฒนากร) นี้ สัมภาษณ์เฉพาะตัวอย่างที่รู้จักพัฒนากรประจำตำบลตนเองเท่านั้น

คำถามในแบบสอบถามส่วนที่ ๔ ส่วนที่ ๕ และส่วนที่ ๗ มีลักษณะและการกำหนดค่าคำตอบ เช่นเดียวกับ คำถามในแบบสอบถามส่วนที่ ๓ กล่าวคือ

แบบสอบถามส่วนที่ ๔ เป็นคำถามเพื่อทราบเกี่ยวกับประโยชน์ที่ประชาชนคาดว่าจะได้รับจากศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีจำนวน ๖ ข้อ โดยกำหนดค่าคำตอบตาม เกณฑ์ต่อไปนี้

ถ้าตอบว่า "เห็นด้วย" : ประชาชนคาดว่าจะได้รับประโยชน์จากศูนย์ = ๑ คะแนน

ถ้าตอบว่า "ไม่เห็นด้วย" : ประชาชนคาดว่าจะไม่ได้รับประโยชน์จากศูนย์ =

๐ คะแนน

แบบสอบถามส่วนที่ ๕ เป็นคำถามเพื่อทราบความรู้ของประชาชนเกี่ยวกับความสามารถ
เข้าใจบทบาทของตนเองและผู้อื่นในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีจำนวน ๑๔ ข้อ โดยกำหนดค่า
คำตอบตาม เกณฑ์ต่อไปนี้

ถ้าคำตอบถูก : ประชาชนเข้าใจบทบาทตนเองและผู้อื่นในการพัฒนาศูนย์ฯ
= ๑ คะแนน

ถ้าคำตอบผิด : ประชาชนไม่เข้าใจบทบาทตนเองและผู้อื่นในการพัฒนาศูนย์ฯ
= ๐ คะแนน

แบบสอบถามส่วนที่ ๗ เป็นคำถามเพื่อทราบทัศนคติของประชาชนที่มีต่อกิจกรรมและการ
ดำเนินงานของศูนย์เด็กเล็ก มีจำนวน ๑๔ ข้อ โดยกำหนดค่าคำตอบตาม เกณฑ์ต่อไปนี้

ถ้าตอบว่า "เห็นด้วยหรือเหมาะสม" : ประชาชนมีทัศนคติที่ดีต่อศูนย์ฯ = ๑ คะแนน

ถ้าตอบว่า "ไม่เห็นด้วยหรือไม่เหมาะสม" : ประชาชนมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อศูนย์ฯ =
๐ คะแนน

นอกจากคำถามดังกล่าวแล้วยังมีคำถามเกี่ยวกับการเปิดรับสื่อของประชาชนซึ่งปรากฏใน
แบบสอบถามส่วนที่ ๖ ดังต่อไปนี้

แบบสอบถามส่วนที่ ๖ เป็นคำถามเพื่อทราบระดับการเปิดรับสื่อเกี่ยวกับข่าวสารเฉพาะ
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในช่วง ๑ ปีที่ผ่านมาจนถึงเวลาการเก็บข้อมูล และข่าวสารทั่วไปของประชาชน
กลุ่มเป้าหมายมีจำนวน ๓ ข้อ โดยใช้ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) เป็นเกณฑ์ในการแบ่งข้อมูลออกเป็นกลุ่มสูง
และกลุ่มต่ำ

ความเชื่อมั่นของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามโดยการสัมภาษณ์ ซึ่งเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้ทดลองใช้กับ
ประชากรที่มีคุณสมบัติใกล้เคียงกับประชากรกลุ่มเป้าหมาย คือ บิดามารดาหรือผู้ปกครองเด็กเล็ก
อายุ ๓-๖ ปี ที่อยู่อาศัยในเขตบริการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กวัดกลาง ตำบลคลองสาม อำเภอก

ทดลองหลวง จังหวัดปทุมธานี จำนวน ๑๐ คน เพื่อวัดความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบ
สอบถามและปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามให้เหมาะสมยิ่งขึ้น พร้อมทั้งจะนำไปใช้จริงได้

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามส่วนที่ ๒ ถึงส่วนที่ ๕ และส่วนที่ ๗ ที่คำนวณได้ r มีค่า
อยู่ในช่วง .๗๐ ถึง .๘๘ ซึ่งถือว่าข้อมูลมีความเชื่อถือได้^๑ รายละเอียดมีดังต่อไปนี้

๑. แบบสอบถามส่วนที่ ๒ หากค่าความเชื่อมั่นได้โดยใช้วิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวน
เนื่องจากคำถาม เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) สูตรที่ใช้คือ^๒

$$r_{tt} = 1 - \frac{MS_{\text{error}}}{MS_{\text{ind}}}$$

r_{tt} : ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

MS_{error} : ค่ากำลังสองเฉลี่ยของความคลาดเคลื่อนของ
คะแนน

MS_{ind} : ค่ากำลังสองเฉลี่ยของคะแนนระหว่างผู้ตอบ

ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามส่วนที่ ๒ ที่คำนวณได้ r_{tt} มีค่า .๘๗

๒. แบบสอบถามส่วนที่ ๓ ถึงส่วนที่ ๕ และส่วนที่ ๗ หากค่าความเชื่อมั่นได้โดยใช้สูตร
KR 21 ของ Kuder-Richardson เนื่องจากคำถามให้คะแนนด้วยวิธีศูนย์-หนึ่ง (Zero-
one method) สูตรที่ใช้ คือ^๓

^๑ อนันต์ ศรีโสภา, หลักการวิจัยเบื้องต้น (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช, ๒๕๒๑), หน้า ๑๒๑.

^๒ วิเชียร เกตุสิงห์, หลักการสร้างและวิเคราะห์เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย (กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์เรือนอักษร, ๒๕๒๔), หน้า ๑๓๔-๑๔๒.

^๓ เรื่องเดียวกัน, หน้า ๑๒๗.

$$r_{tt} = \frac{K}{K-1} \left[1 - \frac{\bar{X} (K-\bar{X})}{KS^2} \right]$$

r_{tt} : ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

K : จำนวนข้อทั้งหมดของแบบสอบถาม

\bar{X} : ค่าเฉลี่ยของคะแนนรวมของกลุ่มที่ศึกษา

S^2 : ค่าความแปรปรวนของคะแนนรวม

ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามส่วนที่ ๓ ถึง ๕ และส่วน ๗ ที่คำนวณได้ r_{tt} มีค่า .๘๗ , .๘๖ , .๘๓ และ .๘๗ ตามลำดับ

การวิเคราะห์ข้อมูล

แบ่งออกเป็น ๒ ส่วน คือ

๑. ลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง

๒. การทดสอบสมมติฐานการวิจัย ๖ ประการ เรียงตามลำดับดังต่อไปนี้

สมมติฐานที่ ๑ : ความน่าเชื่อถือของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมมีความสัมพันธ์กับการยอมรับการจัดตั้งศูนย์เด็กก่อนวัยเรียน

สมมติฐานที่ ๒ : ความพยายามในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมมีความสัมพันธ์กับการยอมรับการจัดตั้งศูนย์เด็กก่อนวัยเรียน

สมมติฐานที่ ๓ : ประโยชน์ที่ประชาชนกลุ่มเป้าหมายคาดว่าจะได้รับมีความสัมพันธ์กับการยอมรับการจัดตั้งศูนย์เด็กก่อนวัยเรียน

สมมติฐานที่ ๔ : ความสามารถเข้าใจบทบาทของตนเองและผู้อื่นของบิดามารดาหรือผู้ปกครองในการพัฒนาศูนย์เด็กก่อนวัยเรียนมีความสัมพันธ์กับการยอมรับการจัดตั้งศูนย์ฯ

- สมมติฐานที่ ๕ : ระดับการเปิดรับสื่อของประชาชนกลุ่มเป้าหมาย มีความสัมพันธ์กับการยอมรับการจัดตั้งศูนย์เด็กก่อนวัยเรียน
- สมมติฐานที่ ๖ :ทัศนคติของประชาชนกลุ่มเป้าหมายที่มีต่อการดำเนินงานของศูนย์เด็กก่อนวัยเรียนมีความสัมพันธ์กับการยอมรับการจัดตั้งศูนย์ฯ

การประมวลผลข้อมูลใช้คอมพิวเตอร์ โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

๑. ใช้ร้อยละ และค่าเฉลี่ย เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของตัวอย่างข้อมูลเกี่ยวกับการยอมรับการจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และความคิดเห็นของผู้ที่ใช้บริการศูนย์ฯ นำเสนอข้อมูลด้วยตาราง
๒. ใช้ t-test วิเคราะห์ความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างสองกลุ่มที่มาจากประชากรกลุ่มเดียวกัน และ Pearson Product-Moment Correlation Coefficient (r) วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของคะแนนสองกลุ่มเพื่อทดสอบสมมติฐานการวิจัยที่ ๑ ถึง ๔ และที่ ๖

สูตรที่ใช้ในการคำนวณ

๒.๑ t-test สมมติว่า ความแปรปรวนของประชากรทั้ง ๒ กลุ่มเท่ากัน

$(\frac{s_1^2}{1} = \frac{s_2^2}{2})$ ในกรณีที่ไมทราบค่าความแปรปรวนของประชากรทั้ง ๒ กลุ่มนั้น^๑

^๑ วิเชียร เกตุสิงห์, สถิติวิเคราะห์สำหรับการวิจัย (กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, ๒๕๒๔), หน้า ๗๗.

$$t = \frac{\bar{x}_1 - \bar{x}_2}{\sqrt{\left(\frac{n_1 s_1^2 + n_2 s_2^2}{n_1 + n_2 - 2}\right) \left(\frac{n_1 + n_2}{n_1 n_2}\right)}}$$

\bar{x}_1 : ค่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มที่ ๑

\bar{x}_2 : ค่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มที่ ๒

s_1^2 : ค่าความแปรปรวนของกลุ่มที่ ๑

s_2^2 : ค่าความแปรปรวนของกลุ่มที่ ๒

n_1 : จำนวนข้อมูลในกลุ่มที่ ๑

n_2 : จำนวนข้อมูลในกลุ่มที่ ๒

๒.๒ Pearson Product - Moment Correlation Coefficient ^๑(r)

$$r = \frac{N \sum XY - (\sum X)(\sum Y)}{\sqrt{[N \sum X^2 - (\sum X)^2][N \sum Y^2 - (\sum Y)^2]}}$$

r = ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์

$\sum X$ = ผลรวมของการวัดจากตัวแปรอิสระ X

$\sum Y$ = ผลรวมของการวัดจากตัวแปรตาม Y

$\sum XY$ = ผลรวมของผลคูณระหว่าง X กับ Y

$\sum X^2$ = ผลรวมของกำลังสองของ X

$\sum Y^2$ = ผลรวมของกำลังสองของ Y

N = จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

^๑ เรื่องเดียวกัน, หน้า ๓๘.

๓. ใช้การทดสอบค่า χ^2 (Chi-square test) วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของระดับ
การเปิดรับสื่อของประชาชนกับการยอมรับการจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเพื่อทดสอบสมมติฐานการวิจัย
ที่ ๕